

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ

ДРУГА СЕКЦІЯ

СПРАВА “КОМАР ТА ІНШІ ПРОТИ УКРАЇНИ”

(Заяви №№ 36684/02, 15811/03, 26867/03, 37203/03, 38754/03 та 1181/04)

РІШЕННЯ

СТРАСБУРГ

28 лютого 2006 року

Це рішення стане остаточним за обставин, викладених у п. 2 статті 44 Конвенції.
Воно може підлягати редакційним виправленням.

У справі “Комар та інші проти України”

Європейський суд з прав людини (друга секція), засідаючи палатою, до складу якої увійшли:

- п. Ж.-П. Коста (Mr J.-P. Costa), *Голова*,
 - п. І. Кабрал Барreto (Mr I. Kabral Barreto),
 - п. К. Юнгвірт (Mr K. Jungwiert),
 - п. В. Буткевич (Mr V. Butkevych),
 - п. М. Угрехелідзе (Mr M. Ugrekhelidze),
 - пані А Мулароні (Mrs A. Mularoni),
 - пані Е. Фура-Сендстрем (Mrs E. Fura-Sandström), *судді*
 - та пані С. Долле (Mrs S. Dollé), *Секретар секції*,
- після обговорення в нарадчій кімнаті 7 лютого 2006 року,
вносить таке рішення, що було прийняте цього дня:

ПРОЦЕДУРА

1. Справа ґрунтується на шести заявах (№№ 36684/02, 14811/03, 26867/03, 37203/03, 38754/03, 1181/04) проти України, поданих до Суду відповідно до статті 34 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі – Конвенція) сімома громадянами України, п. Олександром Кіндратійовичем Комаром, п. Євгеном Леонідовичем Цисюком, п. Сергієм Леонідовичем Цисюком, п. Вадимом Олексійовичем Мальцевим, п. В’ячеславом Володимировичем Михайленком, п. Володимиром Олександровичем Сердюком і пані Ніною Тимофієвною Мальцевою (далі – заявники), в 2002-2004 роках.
2. Уряд України (далі - Уряд) був представлений його Уповноваженими - пані Валерією Лутковською та пані Зоряною Бортновською.
3. 20 лютого 2004 року Суд вирішив направити заяву № 36684/02 на комунікацію з Урядом відповідно до статті 6 Конвенції.
4. 2 червня 2004 року Суд вирішив направити на комунікацію заяви №№ 38754/03 і 1181/04 з Урядом відповідно до статті 6 Конвенції і статті 1 Протоколу № 1 до Конвенції і заяви №№ 14811/03, 26867/03 і 37203/03.
5. Суд відповідно до пункту 3 ст. 29 Конвенції вирішив, що прийнятність та суть всіх скарг розглядатимуться одночасно.

6. Комар Олександр Кіндратійович народився у 1942 році. Цисюк Євген Леонідович народився у 1980 році. Цисюк Сергій Леонідович народився у 1977 році. Мальцев Вадим Олексійович народився у 1968 році. Михайленко В'ячеслав Володимирович народився 1957 році. Сердюк Володимир Олександрович народився в 1951 році. Мальцева Ніна Тимофіївна народилась в 1938 році. Михайленко і Сердюк проживають с. Гродівка Донецької області в Україні. Інші заявники проживають в м. Новогродівка Донецької області в Україні.
7. Заявники подали окремі позови до Новогродівського міського суду щодо стягнення заробітної плати та інших виплат з їх роботодавця державного підприємства шахти "1/3 Новогродівська".
8. Рішенням від 27 березня 2001 року Комару було присуджено 4 851,41 грн. В 2004 році рішення виконувалось частинами і остання виплата була здійснена 12 травня 2004 року. Тривалість виконавчого провадження у справі заявника становила більше ніж три роки та одного місяця.
9. Рішеннями від 17 квітня 2002 року Євгену Цисюку та Сергію Цисюку було присуджено 1 903,61 грн. і 1 510,99 грн. Відповідно. В 2004 році рішення виконувалось частинами і остання виплата була здійснена Євгену Цисюку 9 серпня 2004 року і Сергію Цисюку 23 вересня 2004 року. Виконавчі провадження у цих справах тривали більше ніж 2 роки і три місяці більше ніж 2 роки 5 місяців відповідно.
10. Рішенням від 11 травня 2001 року Мальцеву було присуджено 5 757,87 грн. Рішення було виконане в серпні 2004 року, виконання рішення тривало біля 3 років і 3 місяців.
11. Рішенням від 6 квітня 2001 року Михайленко було присуджено 7 320,37 грн. Рішення було виконане в серпні 2004 року, виконання рішення тривало біля 3 років і 4 місяців.
12. Рішенням 12 квітня 2001 року Сердюку було присуджено 6 672,89 грн. Рішення було виконане в серпні 2004 року, виконання рішення тривало біля 3 років і 4 місяців.
13. Рішенням 11 травня 2001 року Мальцевій було присуджено 2 751,01 грн. Рішення було виконане в серпні 2004 року, виконання рішення тривало біля 3 років і 3 місяців.
14. Заявники, в очікуванні виконання рішень суду, винесених на їх користь, порушили справу в Новогродівському міському суді проти Новогродівської міської державної виконавчої служби бездіяльністю при виконанні цих рішень. Міський суд відхилив скарги заявників у зв'язку з відсутністю протиправних дій з боку державної виконавчої служби. Суд стверджував, що виконавча служба пред'явила ухвалу господарського суду Донецької області від 30 серпня 2001 року щодо підприємства-відповідача. Ця ухвала забороняла виконання рішень, винесених проти боржника та продавати майно боржника поки триває процедура банкрутства щодо нього. Ухвали міського суду були оскаржені, проте скарги були відхилені.
15. 26 грудня 2001 року заборона на примусову продаж оціненого майна підприємств, державна частка статутного фонду яких складала 25% і більше була закріплена Законі "Про введення мораторію на примусову реалізацію майна". 10 червня 2003 року Конституційний суд вирішив, що мораторій суперечить положенням Конституції.

II ВІДПОВІДНЕ НАЦІОНАЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО

16. Національне законодавство викладене у рішенні у справі „Сокур проти України” (заява № 29439/02, пп. 17-22, від 26 квітня 2005 року).

ПРАВО

I. ОБ'ЄДНАННЯ ЗАЯВ

17. Відповідно до п. 1 Правила 42 Регламенту Суду, Суд об'єднує заяви, з огляду на їх фактичне та юридичне підґрунтя.

II. ПРИЙНЯТНІСТЬ

A. Скарги заявників відповідно до пункту 1 статті 2 Конвенції

18. Пан Комар, пан Євгеній Цисюк, пан Сергій Цисюк, пан та пані Мальцеві та пан Михайленко посилаються на порушення п. 1 статті 2 Конвенції, яка передбачає наступне:

пункту 1 статті 2

"Право кожного на життя охороняється законом"

19. Суд повторює, що відповідно до його практики ні стаття 2, ні будь-яка інша норма Конвенції не можуть тлумачитись як такі, що гарантують особі право на відповідний життєвий рівень (справа Wasilewski v. Poiland, заява № 32734/96, рішення від 20.4.1999). Крім того, заявники не надали доказів того, що вони зазнали таких злиднів, які б піддавали ризику їхнє життя. З вищезазначеного випливає, що ці скарги несумісні *ratione materiae* з положеннями Конвенції і мають бути відхилені відповідно до пп. 3 та 4 статті 35 Конвенції.

B. Скарги заявників відповідно до пункту 1 статті 4 Конвенції

20. Пан Комар, пан Євгеній Цисюк, пан Сергій Цисюк та пан Михайленко стверджують про порушення п. 1 статті 4 Конвенції, яка передбачає наступне:

пункт 1 статті 4

"Нікого не можна тримати в рабстві або підневільному стані"

21. Суд зазначає, що твердження заявників про порушення п. 1 статті 4 Конвенції ґрунтується на тому, що вони не отримали оплату за роботу, яку виконали. Суд також зазначає, що заявники виконували свою роботу добровільно та їх право на зарплатню не було порушено. Таким чином, спір включає цивільні права та обов'язки, але не містить жодних елементів рабства або тримання в підневільному стані відповідно до визначення цих норм. За цих обставин, Суд вирішує відхилити заяви у цих частинах як такі, що очевидно не відповідають пп. 3 та 4 статті 35 Конвенції.

C. Скарги заявників відповідно до п. 1 статті 6 Конвенції та Статті 1 Протоколу № 1

22. Заявники скаржаться на довго тривалість виконання рішень, винесених на їх користь. Вони посилаються на п. 1 статті 6 Конвенції у всіх заявах та статтю 1 Протоколу №1 у заявах № 14811/03, 26867/03, 37203/03, 38754/03, та 1181/04. Ці Статті відповідно передбачають наступне:

пункт 1 статті 6

„Кожен має право на справедливий і публічний розгляд його справи упродовж розумного строку незалежним і безстороннім судом, встановленим законом, який вирішить спір щодо його прав та обов'язків цивільного характеру (...)”

Стаття 1 Протоколу № 1

„Кожна фізична або юридична особа має право мирно володіти своїм майном. Ніхто не може бути позбавлений своєї власності інакше як в інтересах суспільства і на умовах, передбачених законом і загальними принципами міжнародного права.

Проте попередні положення жодним чином не обмежують право держави вводити в дію такі закони, які вона вважає за необхідне, щоб здійснювати контроль за користуванням майном відповідно до загальних інтересів або для забезпечення сплати податків чи інших зборів або штрафів.”

23. Щодо статусу жертви заявника, то Уряд надав схожі заперечення до тих, які були вже відхилені Судом (див справу *Shmalko v. Ukraine*, заява № 60750/00, пп. 30-34 та 49-51, рішення від 20 липня 2004 року). Суд вважає, що ці зауваження повинні бути відхилені з тих же причин.

24. Суд приходять до висновку, що скарги заявників відповідно до п. 1 статті 6 Конвенції щодо тривалості виконання рішень Новгородівського міського суду порушують важливі питання фактів та права відповідно до Конвенції, визначення яких вимагає розгляду питання по суті. Суд не знаходить підстав для визнання заяв неприйнятними. З цих же причин скарги заявників відповідно до статті 1 Протоколу № 1 не можуть бути визнані неприйнятними.

III. ЩОДО СУТІ

25. У своїх зауваженнях Уряд стверджував, що не було порушень п. 1 статті 6 конвенції та статті 1 Протоколу № 1 (як у справі *Sokur v. Ukraine*, див. вищезгадане рішення, п. 28).

26. Заявники не погодились.

27. Суд зазначає, що рішення, винесені на користь заявників не виконувались протягом тривалого періоду.

28. Суд нагадує, що в подібних справах вже було встановлено порушення п. 1 статті 6 Конвенції та статті 1 Протоколу № 1 (див. вищезгадані справи *Sokur v. Ukraine*, пп. 30-37 та *Shmalko v. Ukraine*, пп. 55-57).

29. Розглянувши всі подані матеріали, Суд вважає, що Уряд не надав жодного переконливого факту чи аргументу, який дозволив би Суду дійти іншого висновку у цій справі.

30. Відповідно, у цій справі було порушення п. 1 ст. 6 Конвенції у всіх заявах та статті 1 Протоколу №1 у заявах № заявах № 14811/03, 26867/03, 37203/03, 38754/03, та 1181/04

IV. Щодо застосування статті 41 Конвенції

31. Стаття 41 Конвенції проголошує:

“Якщо Суд визнає факт порушення Конвенції або протоколів до неї, і якщо внутрішнє право відповідної Високої Договірної Сторони передбачає лише часткову компенсацію, Суд, у випадку необхідності, надає потерпілій стороні справедливую сатисфакцію”.

A. Шкода та судові витрати

32. Заявник вимагали наступні суми в якості справедливої сатисфакції:

РІШЕННЯ КОМАР ТА ІНШІ проти УКРАЇНИ

- Олександр Комар - € 8 882;
 - Євген Цисюк - € 3 125;
 - Сергій Цисюк - € 3 100;
 - Вадим Мальцев - € 6 488;
 - В'ячеслав Михайленко - € 7 521;
 - Володимир Сердюк - € 7 475;
 - Ніна Мальцева - € 6 240.
33. Уряд наполягав на тому, що заявники не підтвердили своїх вимог, та вважав, що констатація порушення буде достатньою компенсацією.
34. Ухвалюючи рішення на засадах справедливості, як вимагає стаття 41 конвенції, Суд присуджує, беручи до уваги тривалість провадження у кожній справі, відповідно:
- Олександр Комар - € 1 400;
 - Євген Цисюк - € 1 000;
 - Сергій Цисюк - € 1 000;
 - Вадим Мальцев - € 1 400;
 - В'ячеслав Михайленко - € 1 400;
 - Володимир Сердюк - € 1 400;
 - Ніна Мальцева - € 1 400.

Б. Процентна ставка

35. Суд вважає прийнятним, що процентна ставка повинна базуватися на граничній кредитній ставці Європейського центрального банку, до якої повинно бути додано три відсоткові пункти.

ЗА ЦИХ ОБСТАВИН СУД ОДНОГОЛОСНО:

1. *Вирішує* об'єднати заяви;
2. *Визнає* прийнятними скарги заявників за пунктом 1 статті 6 Конвенції та за статтею 1 Протоколу № 1 до неї стосовно затримок у виконанні судових рішень, винесених на їх користь, та неприйнятними решту скарг;
3. *Вирішує*, що мало місце порушення пункту 1 статті 6 Конвенції у кожній заяві;
4. *Вирішує*, що мало місце порушення статті 1 Протоколу № 1 до Конвенції у заявах № 14811/03, 26867/03, 37203/03, 38754/03 та 1181/04;
5. *Вирішує*, що
 - (а) протягом трьох місяців від дати, коли рішення стане остаточним згідно з пунктом 2 статті 44 Конвенції, держава-відповідач повинна виплатити:
 - Олександрю Комару - € 1 400 (одну тисячу чотириста євро) для відшкодування моральної шкоди та судових витрат;
 - Євгену Цисюку - € 1 000 (одну тисячу євро) для відшкодування моральної шкоди та судових витрат;
 - Сергію Цисюку - € 1 000 (одну тисячу євро) для відшкодування моральної шкоди та судових витрат;

РІШЕННЯ КОМАР ТА ІНШІ проти УКРАЇНИ

- Вадиму Мальцеву - € 1 400 (одну тисячу чотириста євро) для відшкодування моральної шкоди та судових витрат;
- В'ячеславу Михайленку - € 1 400 (одну тисячу чотириста євро) для відшкодування моральної шкоди та судових витрат;
- Володимиру Сердюку - € 1 400 (одну тисячу чотириста євро) для відшкодування моральної шкоди та судових витрат;
- Ніні Мальцевій - € 1 400 (одну тисячу чотириста євро) для відшкодування моральної шкоди та судових витрат.

(б) вищевказані суми мають бути конвертовані у національну валюту держави-відповідача за курсом на день виплати та включати будь-який податок, який може підлягати сплаті з зазначених сум;

(в) у випадку невиконання чи несвоєчасної виплати державою-відповідачем належної заявнику суми на неї нараховуватиметься пеня, яка дорівнює граничній позичковій ставці Європейського центрального банку плюс три відсотки (*simple interest*), з часу, коли закінчиться вищезгаданий тримісячний строк, і до моменту повного розрахунку.

6. *Відхиляє* решту вимог заявників щодо справедливої сатисфакції.

Вчинено англійською мовою і повідомлено письмово 28 лютого 2006 року відповідно до пунктів 2 і 3 правила 77 Регламенту Суду.

С.Долле
Секретар

Ж.-П. Коста
Голова